

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN (LVM) JA LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2005

Tämän sopimuksen tarkoituksena on määritellä Länsi-Suomen lääninhallituksen tulostavoitteet liikenne- ja viestintäministeriön toimialan osalta sekä niihin tarvittavat voimavarat vuodeksi 2005.

1. HENKILÖLIIKENNE

1.1 Tulostavoite:

Maaseudulla tavoitteena on turvata julkisen liikenteen palvelut sekä kaupunkien välisessä ja sisäisessä liikenteessä kasvattaa joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen markkinaosuutta.

1.2 Yleiset toimenpiteet:

Tavoitteiden saavuttamiseksi lääninhallitukset:

- avustavat ja aktiivisesti osallistuvat yhdessä kuntien kanssa joukkoliikenteen alueellisten palvelutasotavoitteiden määrittämiseen,
- laajentavat matkojen yhdistelyä yhteistyössä kuntien, Kelan ja sairaanhoitopiirien kanssa,
- avustavat kuntia henkilökuljetusten yhdistelyssä sekä palvelulinjojen ja kutsujoukkoliikenteiden käynnistämässä,
- ostavat tarpeelliseksi arvioitua peruspalveluluonteista linja-autoilla ja takseilla hoidettavaa alueellista runkoliikennettä mukaan lukien kaukoliikenteen liityntäyhteydet,
- kehittävät yhdessä kuntien ja liikenteenharjoittajien kanssa joukkoliikenteenlinjastoa siten, että edistetään esteettämiä matkaketjuja ja niin, että yhä useampi lähi- ja kaukoliikenteenlinja kulkee yhteisten terminaalien ja vaihtopysäkkien kautta,
- alentavat yhdessä kuntien kanssa seutu-, kaupunki- ja työmatkalippujen hintoja sekä edistävät eri lipputuotteiden yhteensopivuutta,
- etsivät erityyppisiä alueita varten keinoja, joilla ne nykyisten kehysten mukaisen rahoituksen puitteissa voisivat parhaiten ohjata työssäkäyntiliikennettä joukkoliikenteeseen,
- toteuttavat liikenne- ja viestintäministeriön esteettömyysstrategiassa niille osoitettuja toimenpiteitä,
- osallistuvat liikennejärjestelmien suunnittelutyöhön joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi,
- tehostavat yhdessä kuntien seudullisten organisaatioiden ja maakuntien liittojen kanssa joukkoliikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä niin, että uutta maankäyttöä ohjataan alueille, joille hyvä joukkoliikenteen palvelutaso voidaan tuottaa edullisesti.

1.3 Erityistoimet vuonna 2005:

Hankintamenettely

Lääninhallitus noudattaa hankinnoissa ja hankintamenettelyissä tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tämä ilmenee hankittavien kohteiden suunnittelussa ja valinnassa ja siinä, että kaikki hankinnat kilpailutetaan. Lisäksi se näkyy ostettavan liikenteen tulotietojen tarkkuutena, sopimusten noudattamisen valvonnan tehokkuutena ja valvonnassa havaittujen epäkohtien korjaamisena.

Lääninhallitus valmistautuu matkojen yhdistelypalvelujen kilpailuttamiseen ja kiinnittää huomiota eri osapuolten tarpeiden huomioimiseen ja yhteensovittamiseen.

Lääninhallitus kiinnittää entistä suurempaa huomiota tarjousten avauksen tarkempaan dokumentointiin, tarjouspyynnössä mainittujen ehtojen noudattamiseen hankintojen eri vaiheissa sekä hankinta-asiakirjojen kattavaan kirjaamiseen ja luotettavaan arkistointiin.

Lääninhallitus raportoi LVM:lle 30.6.2005 mennessä kirjallisesti seuraavista asioista:

- tarjousten määrä 1.7.2004 – 30.6.2005 ratkaistuissa tarjouskilpailuissa kohteittain
- tiedot siitä, kuinka monessa kohteessa vanha/uusi liikenteenharjoittaja on voittanut
- niiden tapausten määrä, joissa voittaneen tarjouksen tekijä esittää sopimusmuutoksia pian tarjouskilpailun jälkeen ja tällaista ehdotusta seuranneet toimenpiteet
- kuvaus 1.7.2004 – 30.6.2005 toteutetun sopimusten noudattamisen valvonnan havainnoista
- kuvaus niistä toimenpiteistä, joihin valvonnassa ilmenneiden epäkohtien korjaamiseksi on ryhdytty

LVM hyödyntää raporttia lainsäädännön ja ohjauksen kehittämisessä.

Lääninhallitus huolehtii siitä, että sen henkilökunnalla on valmiudet soveltaa uutta hankintalakia, joka tulee voimaan 1.2.2006. LVM järjestää koulutusta.

Ostoliikenteen tarjousasiakirjat päivitetään lääninhallitusten ja liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyönä.

Ostoliikenne

Lääninhallitus raportoi 13.05.2005 mennessä ne perusteet ja kriteerit, joita lääninhallitus on käyttänyt sopeuttaessaan liikenteen ostarahoitustaan talousarviokehyksiin. Lääninhallitus tekee myös yhteenvedon tehtyjen sopeutusratkaisujen vaikutuksista joukkoliikenteen palvelutasoon.

Lääninhallitus selvittää 13.05.2005 mennessä LVM:n peruspalvelutyöryhmän peruspalvelutasoa koskevien ehdotusten toteuttamisen vaikutukset joukkoliikenteen palvelutasoon sekä lääninhallituksen liikenneostoihin ja liikenteen ostotarpeeseen. Lääninhallitus valmistautuu työryhmän ehdottamien arviointimittareiden käyttämiseen vuonna 2006.

Lääninhallitus jaottelee ostoliikenteensä Valtakunnalliseen liikenneluparekisteriin vuonna 2004 noudatettujen periaatteiden mukaisesti.

Tehdään ostoliikenteen vaikuttavuusselvitys

Edellä mainittuja tietoja hyödynnetään joukkoliikenteen rahoituksen kehittämisessä ja sen vaikuttavuuden parantamisessa.

Junaliikenteen ostot

Lääninhallitus osallistuu LVM:n ja VR Osakeyhtiön välisen kannattamatonta henkilöjunaliikennettä koskevan ostosopimuksen valmisteluun erikseen sovittavalla tavalla.

Paikallisliikenteen ja lippualennusten valtionavustukset

Lääninhallitus jaottelee paikallisliikenteen ja lippualennusten valtionavustukset sen mukaan, onko avustuspäätökseen kirjattu valtionrahoituksen tavoitteeksi joukkoliikenteen markkinaosuuteen vaikuttaminen tai palvelujen turvaaminen. Lääninhallitus tekee yhteenvedon rahoituksen jakautumisesta ja siitä, miten asetetut tavoitteet saavutettiin.

Lääninhallitus osallistuu keskisuurten kaupunkien paikallisliikenteen kehittämishankkeeseen erikseen sovittavalla tavalla.

LVM hyödyntää määrittämistyön tuloksia rahoituksen kehittämisessä ja sen vaikuttavuuden parantamisessa.

Matkojen yhdistely

Lääninhallitus koordinoi alueellisten matkapalvelukeskusten perustamista ja solmivat yhteistyösopimuksia alueen kuntien, Kelan sekä sairaanhoitopiiriin kanssa matkojen yhdistelyn alueellisesta toteuttamisesta.

Lääninhallitus tiedottaa matkapalvelujärjestelmän toteuttamisesta yhdessä kuntien, Kelan ja sairaanhoitopiirien kanssa matkapalvelukeskusjärjestelmän toteuttamisesta.

Lääninhallitus huolehtii siitä, että perustettavat matkapalvelukeskukset hyödyntävät kaikille avointa joukkoliikennettä.

Palveluliikenne

Lääninhallitus toimii aktiivisesti palveluliikenteiden yleistämiseksi.

Taksiliikenne

Lääninhallitus turvaa lupapolitiikan avulla taksien saatavuuden ja jatkaa alueellisten lupaprosessien yhtenäistämistä.

Liikennelupia myöntäessään lääninhallitus kiinnittää huomiota taksiverkon alueelliseen kattavuuteen. Erityisryhmien liikennetarpeiden tyydyttämiseksi lääninhallitus huolehtii siitä, että saatavilla on kysynnän edellyttämä määrä pienoisbussityypistä ja esteetöntä kalustoa.

Lääninhallitus raportoi LVM:lle 15.4.2005 mennessä seuraavista seikoista:

- tapaukset, joissa lupaa ei ole voitu myöntää pätevien hakijoiden puuttuessa 1.1.2004-31.12.2004
- lupahakemusten keskimääräiset käsittelyajat ja käsittelyaikojen vaihteluväli vuonna 2004
- kuvaus niistä hallinnollisista ja lain soveltamiseen liittyvistä ongelmista, joita on ilmennyt vuoden 2004 aikana
- kuinka monessa tapauksessa valitus on johtanut lääninhallituksen päätöksen kumoamiseen - millaisin perustein

LVM hyödyntää raporttia lainsäädäntöä kehitettäessä.

Käsittelyajat

Käsittelyn nopeuttamiseksi läänit valmistelevat suunnitelman siitä, miten ja missä aikataulussa lausuntomenettelystä voidaan kokonaan luopua taksilupien ja joukkoliikennelupien osalta. Tämä merkitsee sitä, että itse hakemuksista ei pyydetä lausuntoja, vaan asian ratkaisemiseksi tarvittava tieto

hankitaan joko pyytämällä tarvittavat tiedot henkilöstä asiakirjoja kierrättämättä poliisilta, ulosotosta ym. viranomaistahoilta ja liikennetarpeen kannalta tarpeelliset tiedot paikkakuntaakohtaisesti esim. niin, että eri tahot toimittavat lääninhallitukselle tarpeelliset tiedot vuosittain tai muuta aika-
periodia noudattaen. Suunnitelmat tulee laatia läänien yhteistyönä ja läänien yhteinen suunnitelma tulee toimittaa LVM:lle 30.6.2005 mennessä.

Esteettömyys

Liikennepalvelujen käytettävyyden ja esteettömyyden edistämisen integrointia osaksi liikenneosaston yleistä toimintaa jatketaan. Lääninhallitus raportoi LVM:lle 1.10.2005 mennessä mitä kokemuksia ja hyötyjä on saatu läänikohtaisesta tai alueellisesta neuvottelukunnasta tai työryhmästä ja mihin toimenpiteisiin sen aloitteesta tai muutoin on ryhdytty esteettömien liikennepalvelujen ja entistä käytettävämpien informaatiopalvelujen aikaansaamiseksi.

Lääninhallitus toteuttaa omalta osaltaan ministeriön esteettömyysstrategiaa. Lääninhallitus osallistuu ELSA -ohjelman puitteissa käynnistettäviin hankkeisiin ja aktivoi kuntia esteettömyyttä koskevan tiedon kokoamisessa, kuntien omien toimenpideohjelmien laatimisessa ja uusien toimintatapojen ja kannustavien esimerkkien käyttöönottamisessa. Lääninhallitus järjestää sopivaksi katsomiin tilaisuuksia kuntien keskinäisen tiedonvaihdon edistämiseksi.

Lääninhallitus huolehtii siitä, että matkapalvelukeskusten suunnitteluun otetaan alusta lähtien mukaan eri asiakasryhmien edustajia. Kuntia ohjataan järjestämään matkojen yhdistelyyn kuuluvia kuljetuksia niin, että asiakkaiden yksilölliset tarpeet voidaan riittävässä määrin ottaa huomioon ja oikeanlaiseen kalustoon, palvelutasoon ja turvallisuuteen panostetaan.

Lääninhallituksen sisällä jatketaan liikenneyksikön ja sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden yhteistyön tehostamista

Lääninhallitus tekee selvityksen Valtatie 2 Helsinki-Pori -yhteysvälin kehittäminen. Esteetön matkaketju: kenttätestaus ja työn ohjelmointi.

1.4 Seuranta

Henkilöliikenteen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteutumista seurataan liikenne- ja viestintäministeriön ja lääninhallitusten yhteistyönä syntyneen seurantajärjestelmän periaatteiden mukaisesti.

Lääninhallitus huolehtii osaltaan siitä, että Valtakunnallisen liikennelupajärjestelmän (VALLU) tiedot ovat ajan tasalla ja luotettavia niin, että tietoja voidaan käyttää myös arvioitaessa tulevia liikennepalvelujen kehittämis- ja rahoitustarpeita.

Lääninhallitus huolehtii osaltaan siitä, että yhtenäisen tiedonkeruu- ja seurantajärjestelmän (SEITTI) avulla kerätyt tiedot ovat oikeat ja niitä voidaan käyttää valtakunnallisia yhteenvetoja varten 01.03.2005 mennessä. Lääninhallitus osallistuu järjestelmän kehittämistyöhön yhdessä LVM:n ja muiden lääninhallitusten kanssa.

2. TAVARALIIKENNE

2.1. Tulostavoite

Tavaraliikenneluvat myönnetään siten, että päätökset tehdään pääsääntöisesti viimeistään kahden viikon kuluessa hakemusten vireille tulosta.

2.2. Toimenpiteet

Käytetään hyväksi teletekniikan tarjoamia mahdollisuuksia lausuntomenettelyssä vaarantamatta asiakkaiden oikeusturvaa ja tietosuojaa. Kehitetään tietoisesti sähköisen asioinnin mahdollisuuksia toimintaympäristön sallimissa rajoissa.

Tavoitteena on mahdollistaa verkkoasiointi liikennelupien haussa ja uusimisessa. Ensimmäisessä vaiheessa Etelä-Suomen lääninhallitus osallistuu ns. Jupa-hankkeeseen, jossa yhtenä pilottina on tavaraliikenneluvat. Ne on tarkoitus tuoda ensimmäisenä sähköisen asioinnin piiriin. Vuoden 2005 aikana tehdään verkkoasiointijärjestelmän suunnittelutyö. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan rekisterikyselyjen automatisointi, joka koskee jo kaikkia lupatyyppejä.

2.3. Seuranta

Tavaraliikennelupien määrä ja käsittelyaika.

3. LIIKENNETURVALLISUUS

3.1. Tulostavoite

Läänin alueella liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähentyy valtioneuvoston asettamien tavoitteiden mukaan. Läänissä toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä (18.1.2001) tieliikenteen turvallisuuden parantamisesta ja siihen liittyvää vuosille 2001-2005 laadittua valtakunnallista liikenneturvallisuussuunnitelmaa sekä läänin omaa liikenneturvallisuussuunnitelmaa. Lääninhallitus toimii osaltaan aktiivisesti uuden valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisessa ja valmistautuu huomioimaan sen alueellisessa liikenneturvallisuussuunnittelussa.

3.2. Toimenpiteet

Läänin liikenneturvallisuustyötä tuetaan ja aktivoidaan suunnitelmien ja toimenpideohjelmien mukaisesti. Lääninhallitus ylläpitää omaa liikenneturvallisuusasioihin keskittyvää laaja-alaista neuvottelukuntaa tai yhteistyöryhmää. Painopistealueina ovat kunnissa tapahtuvan liikenneturvallisuustyön edistäminen ja uusien yhteistoimintamallien kehittäminen.

- Järjestetään liikenneturvallisuusseminaareja ja koulutustilaisuuksia sekä tiedotetaan liikenneturvallisuusasioista.
- Osallistutaan liikennejärjestelmän suunnittelutyöhön ja huolehditaan liikenneturvallisuusnäkökohtien huomioimisesta suunnittelussa ja maankäytön ohjaamisessa.
- Lääninhallitus kiinnittää entistä enemmän huomiota liikenneturvallisuuteen kaikissa liikennehankinnoissa. Asia huomioidaan joukkoliikenteen tarjousasiakirjojen päivityksen yhteydessä.
- Lääninhallitus toimii aktiivisesti terveydenhuollon, poliisin ja eri lupaviranomaisten yhteistyön parantamiseksi liikenneturvallisuuteen liittyvissä asioissa mm. tukemalla lääkärin ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista sekä päihderiippuvien hoitoonohjauksen ja ajokorttiseuraamusten toteuttamista.

- Lääninhallitus toimii aktiivisena ja aloitteellisena osallistujana ja tiedonvälittäjänä valtakunnallisen tason liikenneturvallisuustyön toimijoiden kanssa mm. liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisessa.

3.3. Seuranta

Läänissä seurataan ja edistetään palautetta ja informaatiota antaen kentällä tapahtuvaa liikenneturvallisuustyötä.

Lääninhallitus toimittaa 31.3.2005 mennessä vuosittaisen alueellisen liikenneturvallisuustyön katsauksen, jossa kuvataan ainakin

- alueen liikenneturvallisuustilanteen kehitys
- alueellisen liikenneturvallisuustyön toimintakertomus
- alueellisten/kunnallisten liikenneturvallisuussuunnitelmien ja yhteistoimintaelinten tilanne
- ehdotukset liikenneturvallisuustyön edistämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi

Muilta osin lääninhallitus raportoi ja tiedottaa liikenne- ja viestintäministeriötä tarvittaessa.

Otetaan käyttöön avoimet läänin liikenneturvallisuuden Internetsivut, päivitetään ja hyödynnetään niitä läänin liikenneturvallisuusneuvottelukunnan ja neljän alueellisen ryhmä toiminnassa.

3.3. Seuranta

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä.

Läänin liikenneturvallisuusraportti. Alueellisten liikenneturvallisuuselinten määrä, toiminta ja suunnitelmat.

4. ETUAJO-OIKEUSLUVAT LAUTOILLE

4.1 Tulostavoitteet

Toiminta sopeutetaan uuden seutuyhteistyölain mukaiseksi. Ratkaisukelpoiset hakemukset ratkaistaan pääsääntöisesti alle kahdessa viikossa. Selkeytetään etuajo-oikeuden perusteita.

4.2 Toimenpiteet

- Kehitetään hakumenettelyä, lupajärjestelmää ja tilastointia.
- Lisätään informaatiota.
- Otetaan käyttöön uudenlainen etuajo-oikeuden osoittava kilpi

4.3 Seuranta

- Etuajo-oikeuslupien määrä/käsittelyaika.
- Matkustaja- ja lauttayksikön palautteet.

4. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TOIMIALAAN KUULUVAT VALMIUSASIAKSET

4.1 Tavoitteet

Kehitetään, valmistellaan ja ylläpidetään järjestelyt, joiden avulla osasto kykenee joustavasti ja tehokkaasti tilanteen edellyttämällä tavalla poikkeusoloissa johtamaan, sääntelemään ja säännöstelemään sähköistä viestintää sekä tiekuljetuksia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös äkilliset, vakavat kriisitilanteet, jolloin toimitaan ilman valmiuslainsäädännön valtuuksia. Tällöin korostuu yhteistoiminta muun muassa turvallisuusviranomaisten kanssa.

4.2 Toimenpiteet

Laaditaan ja ylläpidetään tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliset valmius- ja turvallisuussuunnitelmat.

Osallistutaan LVM:n ja muiden viranomaisten kanssa sovittaviin alan koulutus- ja neuvottelutilaisuuksiin. Annetaan aktiivista asiantuntija-apua muiden viranomaisten harjoitustilanteissa tiekuljetuksia ja sähköistä viestintää koskevissa asioissa. Vuonna 2005 keskitytään erityisesti valtakunnallisen valmiusharjoituksen VALHA 2005:n läänitason järjestelyihin.

Ylläpidetään yhteistyössä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan alueellisen elinten kanssa läänin alueen sähköisen viestintä-alan ja kuljetusalan yritysten tärkeysluokitukset.

Hoidetaan ministeriöiden välillä 8.10.2004 solmitun sopimuksen mukaisesti ajoneuvojen ja työkojen valtakunnalliset varaukset.

Kehitetään tiekuljetusten ja sähköisen viestinnän poikkeusolojen organisaatioita yhteistyössä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan alueellisten elinten kanssa.

Osallistutaan yhteistyössä muiden ao. organisaatioiden kanssa alueellisten evakointien kuljetusten suunnittelun. Edistetään viranomaisradioverkko VIRVE:n käyttöä läänin alueella.

Ylläpidetään yhteistoimintaa siten, että osasto on joka hetki selvillä muiden yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeiden viranomaisten tiekuljetusresurssien sekä sähköisten viestintäresurssien tarpeista poikkeusoloissa.

4.3 Seuranta

LVM:n valmiusyksikkö seuraa osaston valmiustoimintaa. LVM ja lääninhallitus seuraavat valmiuden tilaa läänin alueella valmiustarkastusten, valmiussuunnitelmien, neuvottelujen ja koulutusten avulla. Osasto tekee vuosittain tammikuun loppuun mennessä LVM:n valmiusyksikölle kertomuksen valmiustilanteesta läänin alueella edellisen vuoden aikana.

5. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

Lääninhallituksen liikenneosasto osallistuu maakuntaohjelmien ja niiden toteuttamissuunnitelmien valmisteluun liikennehallinnonalalla sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Lääninhallituksen liikenneosasto tehostaa alueellista yhteistyötä sekä maakuntien liittojen että hallinnonalan väylälaitosten kanssa LVM:n ”Alueellisen suunnittelyyhteistyön kehittäminen” -julkaisun (LVM 38/2004) mukaisesti.

6. KANSAINVÄLISET ASIAT

Kansainvälistä yhteistyötä, lähialueyhteistyö mukaan lukien, harjoitetaan varsinkin joukkoliikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen liittyvissä tehtävissä silloin kun se on luontevaa ja siihen on resursseja.

7. VOIMAVARAT

Länsi-Suomen lääninhallituksen liikenneasioita käsittelevien henkilöiden henkilötyövuosimäärä on vähintään 28.5 henkilötyövuotta. Osaston henkilöresursseista kaksi henkilöä on liikenne- ja viestintäministeriön, sisäasiainministeriön ja lääninhallituksen sopimuksen mukaisesti osoitettu liikenne- ja viestintähallinnon valmiustehtäviin.

Liikenne- ja viestintäministeriö osoittaa lääninhallituksen käyttöön joukkoliikenteen määrärahaa, jonka suuruus perustuu valtion talousarvioon ja vuosien 2005 - 2008 talousarviokehyksiin sekä lääninhallituksen edellisen vuoden määrärahan käyttöön, edellisiltä vuosilta siirtyviin määrärahoihin ja tarkasteluvuoden perusteltuihin alueellisiin tarpeisiin.

8. SOPIMUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Tulossopimuksen toteutumista tarkastellaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Länsi-Suomen lääninhallituksen kesken järjestettävässä vuoden 2006 tulosneuvottelussa. Sopimusta tai sen osaa koskevat tilannekatsaukset käydään vuoden aikana tarpeen mukaan.

Tätä sopimusta on tehty kaksi kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2005

Osastopäällikö,
ylijohtaja

Harri Cavén

Maaherra

Rauno Saari

Liikennehallintopäällikkö

Kari Savolainen